

This question paper contains 5 printed pages]

S—197—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(Old Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relations)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 28-3-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answer will carry negative mark (only for MCQs).

(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नासाठी).

MCQs

1. Multiple Choice Questions :

10

(i) Which of the following is not an importance of International Relations ?

(A) The creation of world peace

(B) We should finish the fear of war

(C) To motivate the war

(D) Collective Security

P.T.O.

खालीलपैकी कोणता एक घटक आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या महत्वाचा नाही ?

- (A) जागतिक शांततेची निर्मिती
- (B) युद्धाची भीती संपुष्टात आणणे
- (C) युद्धाला प्रोत्साहन देणे
- (D) सामुहिक सुरक्षितता

(ii) Who has described “International Politics as a struggle for power use of power among nations” ?

- (A) Frankel (B) John Burton
- (C) Hans J. Morgenthau (D) Pedall Ford

“आंतरराष्ट्रीय राजकारण म्हणजे सत्ताप्राप्ती साठी चाललेला संघर्ष होय” हे विधान कोणाचे ?

- (A) फ्रँकेल (B) जॉन बर्टन
- (C) हेन्स जे. मॉर्गेन्थो (D) पेडलफोर्ड

(iii) Which one of the following is an element of National Power ?

- (A) Geographical element (B) Technology
- (C) Population (D) All of these

खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रीय सत्तेचा आहे ?

- (A) भौगोलिक घटक (B) तंत्रविज्ञान
- (C) लोकसंख्या (D) यापैकी सर्व

(iv) Which is *not* a type of Balance of Power ?

- (A) Multiple Balance of Power
- (B) Simple Balance of Power
- (C) Buffer State
- (D) Geographical Balance of Power

खालीलपैकी कोणता सत्ता संतुलनाचा प्रकार नाही ?

- (A) बहुविध सत्ता संतुलन
- (B) साधारण सत्ता संतुलन
- (C) प्रहार प्रतिबंधक राज्य
- (D) भौगोलिक सत्ता संतुलन

- (v) Collective Security supports .....
- (A) Increase of terrorism
 (B) To establish universal peace
 (C) Arms race
 (D) Divide and rule
- सामुहिक सुरक्षीतता कशास प्रोत्साहन देते ?
- (A) दहशतवादाच्या वाढीस
 (B) जागतिक शांतता निर्माण करण्यास
 (C) शस्त्र स्पर्धेस
 (D) फोडा व राज्य करा
- (vi) Which is the *correct* statement about the scope of International Relations ?
- (A) To study Nation-State
 (B) To study International Law
 (C) To study Foreign Policy
 (D) All of the above
- आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या व्याप्ती संदर्भात कोणते विधान बरोबर आहे ?
- (A) राष्ट्र-राज्याच अभ्यास करणे
 (B) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा अभ्यास करणे
 (C) परराष्ट्रधोरणाचा अभ्यास करणे
 (D) वरीलपैकी सर्व
- (vii) In British period which one of the following states acted as a Buffer state between India and China ?
- (A) Afghanistan (B) Switzerland
 (C) Tibet (D) Korea

P.T.O.

ब्रिटीशांच्या काळात कोणत्या राज्याने “आघात प्रतिबंधक राज्य” म्हणून चीन व भारत यांच्या दरम्यान भूमिका बजावली.

- (A) अफगाणिस्थान (B) स्वित्झर्लंड
(C) तिबेट (D) कोरीया

(viii) The National Power is limited by .....

- (A) International Morality
(B) World Public Opinion
(C) International Law
(D) All of the above

राष्ट्रीय सत्ते वरील मर्यादा .....

- (A) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता
(B) जागतिक लोकमत
(C) आंतरराष्ट्रीय कायदा
(D) वरीलपैकी सर्व

(ix) Which one of the following is a supporter of Idealistic Theory ?

- (A) Woodrow Wilson (B) Mortin Shubik
(C) Hans J. Morgenthau (D) Richard Snyder

खालीलपैकी आदर्शवादी सिद्धांताचा समर्थक कोण ?

- (A) वुड्रो विल्सन (B) मार्टिन शुबीक
(C) हेन्स जे. मॉर्गेन्था (D) रिचर्ड स्नायडर

(x) Which one of the following countries is *not* a member of “NATO” ?

- (A) France (B) India
(C) America (D) England

खालीलपैकी कोणता देश “नाटोचा” सदस्य नाही ?

- (A) फ्रान्स (B) भारत
(C) अमेरिका (D) इंग्लंड

Theory

2. Explain the importance of International Relations. 10

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्व स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the Idealistic Theory.

आदर्शवादी सिद्धांत विशद करा.

3. Describe the limitation of National Power. 10

राष्ट्रीय सत्तेच्या मर्यादांचे विश्लेषण करा.

Or

(किंवा)

State the way or techniques of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाचे मार्ग किंवा तंत्र सांगा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(i) Characteristics of collective security

(ii) Decision-making Approach

(iii) Nature of International Relations

(iv) Population.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) सामुहिक सुरक्षिततेची वैशिष्ट्ये

(ii) निर्णयनिर्मिती सिद्धांत

(iii) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे स्वरूप

(iv) लोकसंख्या.